

Múzeum 2.0

L. SIMON LÁSZLÓ | ÍRÓ, ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

1802. november 25-én gróf Széchényi Ferenc úgy döntött, hogy gazdag gyűjteményeit felajánlja a közönségnek. Ahogyan ő fogalmazott: „édes hazámnak és a közösségnek hasznára és javára mindörökké és visszavonhatatlanul adományozom, átadom és átruházom”. 1808-ban József nádor előterjesztésére az országgyűlés törvényekben gondoskodott a Magyar Nemzeti Múzeum felállításáról és a vármegyék megajánlásai

révén a pénzügyi alap biztosításáról. Ezzel létrejött hazánk legnagyobb, a kulturális identitás megőrzése és folyamatos megerősítése szempontjából legfontosabb tudományos intézménye. A Magyar Nemzeti Múzeum elsősorban

a magyar történelem tárgyi emlékeit gyűjti és mutatja be, jelentősége messze túlmutat az anyaország, sőt az egész magyar nemzeti közösség határain. A Magyar Nemzeti Múzeum egy szentély, a tudomány és a hazaszeretet temploma.

A magyarság történelmi dokumentumainak megőrzésén és bemutatásán, azaz a tradicionális múzeumi feladatokon túl az intézmény egyre több új funkciót kénytelen magába fogadni a változó kulturális közegben, a nemzetállamokra épülő keresztény Európa jövőjéért folyó, napról napra látványosabb kultúrharc közepette. Hagyományaink, nyelvünk, kultúránk, azaz nemzeti önazonosságunk megőrzésében kiemelkedő szerepet kell kapnia a megújuló Magyar Nemzeti Múzeumnak, úgy, hogy képes legyen reagálni mind a szellemi, mind a technológiai, mind a politikai kihívásokra.

Korunk nemzeti múzeumának a történelmi tudat és emlékezetpolitika formálása mellett az új ismeretszerzési formák teremtette hatalmas globális versenyben és a kortárs kommunikációs térben is helyt kell állnia, ehhez felhasználva a múzeumpedagógia, az interaktivitás, a virtuális világ nyújtotta valamennyi lehetőséget. Ennek érdekében a hazánkban is kívánatos múzeumi paradigmaváltás zászlóshajója s motorja lehet a legregebbi és legnagyobb múzeumunk.

Részben ezt szolgálhatja a tervezett integráció is. A magyar közgyűjteményi rendszer folyamatosan átalakult. Szakmai és politikai okok mentén hol az integráció (például Klebelsberg irányításával az Országos Magyar Gyűjteményegyetem létrehozása), hol a dezintegráció (a Nemzeti Múzeum egyes egységeinek önállósodása), hol a fenntartóváltás (a megyei hatókörű múzeumok fenntartóváltásai) jellemezte.

Most az egyes nagy állami intézmények integrációjának a folytatása tűnik észszerűnek. A folyamat 2010 után indult el, s azóta Baán László javaslatának helyességét visszaigazolta az idő: érdemes volt összevonni a Szépművészeti Múzeumot és a Magyar

Nemzeti Galériát. Az évek óta a helyét kereső Magyar Természettudományi Múzeum – amely egykor a Nemzeti Múzeum része volt –, illetve az elhúzódo felújítás és bővítés miatt zárva tartó Iparművészeti Múzeum megerősítése és dinamizálása céljából érdemes átgondolni az intézmények integrációját, de csakis úgy, ahogy azt Baán László tette a Magyar Nemzeti Galériával: a beolvadó intézmény nevének (a brandnek) és szakmai autonómiájának a megőrzésével. Viszont éppen a Liget Budapest projekt keretében létrejött Országos Múzeumi Restaurációs és Raktározási Központ a bizonyítéka annak, hogy vannak területek, amelyeket lehet gazdasági és szakmai értelemben is racionalizálni. Az okos, jól átgondolt integráció vagy a komplex feladatokat ellátó nagy múzeumok alapítása pedig nem ördögtról való gondolat, számos európai példa közül itt most csak a 34 múzeumot magába foglaló francia Réunion des Musées Nationaux-t emelem ki. De a Magyar Nemzeti Múzeum most is jelentős fiálékkal rendelkezik, hiszen része a sárospataki Rákóczi Múzeum, a visegrádi Mátyás Király Múzeum, az Esztergomi Vármúzeum, a balassagyarmati Palóc Múzeum, a Villa Romana Balácsa, illetve a közeljövőben veszi át a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeum fenntartását. |m|

„A Magyar Nemzeti Múzeum egy szentély, a tudomány és a hazaszeretet temploma”